

Романтизм

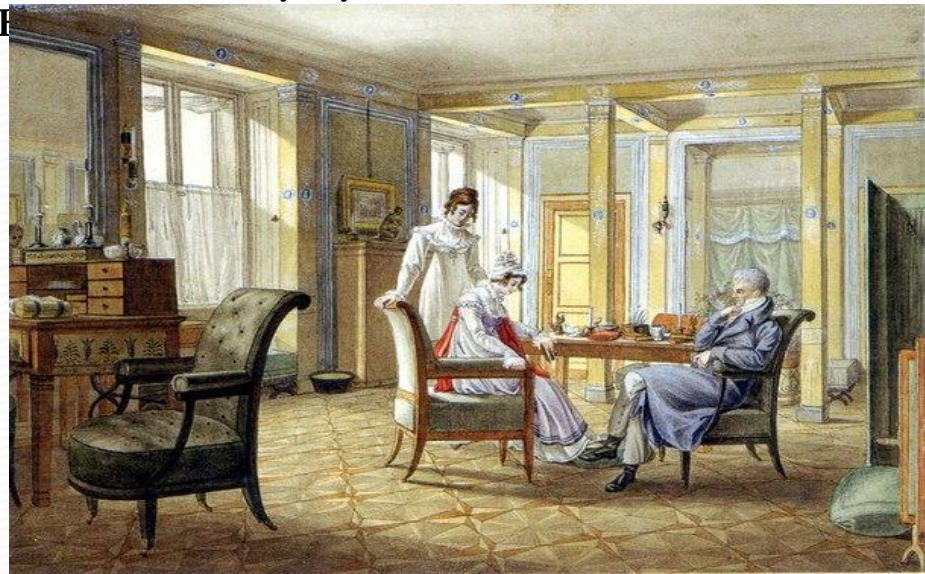

● Романтизм (фр. *romantisme*) — ідейний рух у літературі й мистецтві, що виник наприкінці 18 століття у Німеччині, Великій Британії й Франції, поширився на початку 19 століття в Російській імперії, Польщі й Австрії, а з середини 19 століття охопив інші країни Європи та Північної і Південної Америки.

● Характерними ознаками романтизму є заперечення раціоналізму, відмова від суворої нормативності в художній творчості, культ почуттів людини; увага до особистості, її індивідуальних рис; неприйняття буденності й звеличення „життя духу“; наявність провідних мотивів самотійності, світової скорботи (національної туги) та романтичного бунту, нескореності; історизму та

Романтизм, що виник після французької революції, в умовах утвердженого на зламі 18 — 19 століття абсолютизму, був реакцією проти раціоналізму доби Просвітництва і застиглих форм, схем і канонів класицизму та подекуди проти сентименталізму. Філософську базу романтизму заклав німецький філософ Фрідріх Шеллінг. Визначальними для романтизму стали ідеалізм у філософії і культ почуттів, а не розуму, звернення до народності, захоплення фольклором і народною мистецькою творчістю, шукання історичної свідомості й посилене вивчення історичного минулого, інколи втеча від довколишньої дійсності в ідеалізоване минуле або у вимріяне майбутнє чи й у фантастику. Романтизм призвів до вироблення романтичного світогляду та романтичного стилю і постання нових літературних жанрів — балади, ліричної пісні, романсової лірики, історичної

Історичні передумови

- Романтизм сформувався на тлі суспільної кризи як прояв незгоди з тенденціями кінця XVIII ст. Вже тоді почалися процеси проторомантизму в мистецтві Франції (особлива схвильованість в деяких портретах, потяг до незвичних ситуацій, прихід в мистецтво представників народу без ідеалізації їх бідності, їх соціального стану). Особи з соціального низу піднімаються до рівня учасників історичного процесу попри монополію аристократії на політику і культуру.

- В Європі буржуазія стає окремою соціально-політичною силою, внаслідок чого змінилася структура суспільства, зруйнувалися традиції спадкової монархічної влади. Відбулася низка буржуазних революцій, що призвело до формування конституційної монархії або до відновлення республіканського правління. У 1649 відбулася буржуазна революція в Англії, в 1789 — буржуазна революція у Франції. Негатив революційних змін (страти, голод, військові дії, політична нестабільність) призвели до бажання втекти від реальності, бо вплинути на неї не було можливості.
- Посилилася роль міст, зросли їхні розміри. Це викликало потяг до первинного стану людини, до природи і малої залежності пересічного громадянина від утисків суспільства.

- Першою особою епохи, що значно вплинула як на політичні, так і на мистецькі події того часу, став Наполеон Бонапарт, що особистим прикладом продемонстрував важливість особистої ініціативи, дієвості. 18 червня 1815 року Наполеон програв битву при Ватерлоо, після чого його примусили зректися престолу й ізолювали на острів Св. Єлени (практично запроторили у перше ув'язнення).
- Теоретично життя для особи-романтика також будується на яскравих контрастах і шалених змінах в настроях (або в біографії).

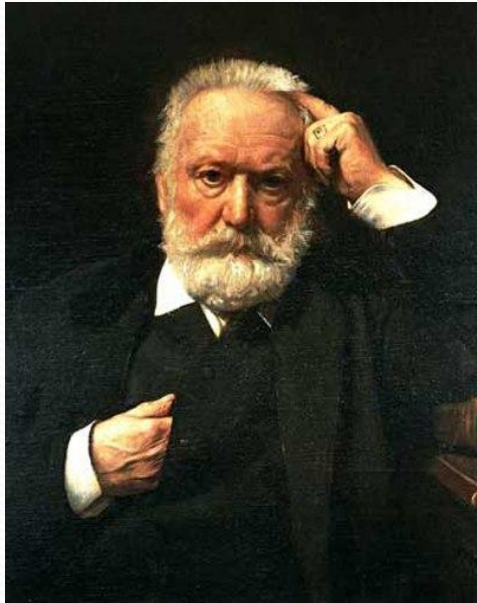

- Церква і надалі втрачає свої позиції в суспільстві, формується чисто світська культура 19 століття.
- У 1804 році, коли Наполеон став французьким імператором, Німеччина лишалася політично відсталою країною, в якій панувала феодальна роздробленість, кріпацтво, середньовічне законодавство. Раніше низка німецьких князівств воювали проти революційної Франції. У 1805 р. імператор Австрії Франц II покинув престол. В липні 1806 р. Священна Римська імперія припинила існування, замість неї проголосили Рейнський союз.

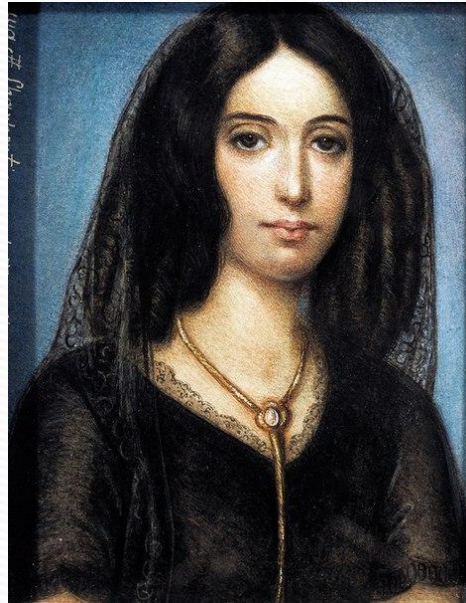

Література у Франції

- Віктор
Гюго

- Жорж
Санд

- Алексан
др
Дюма

Література в Німеччині

● Генріх
Гейне,

• Л. Тік

• Е. Т. А. Гофман

Література в Англії

● П. Б. Шелл

В. Скотт

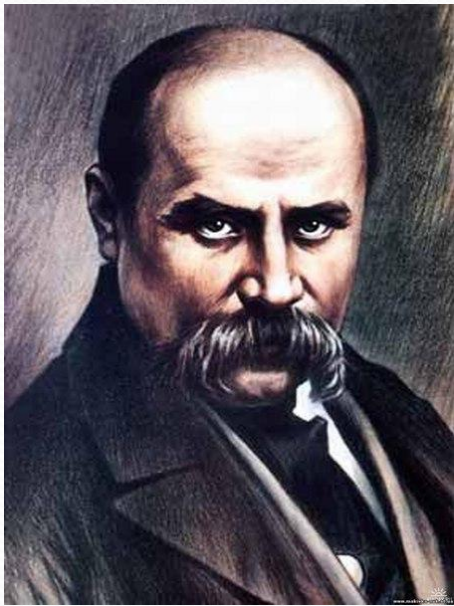

Дж. Байрон

Література в Україні

● Тарас Шевченко

П. Куліш.

